

בס"ד זיירות וזיירותים לפרשת נח / משה אוסי 09-8335016

1. ו' ט' - "את הא-להים התהלך נח" - בפרשיות 'בראשית' ו'לך לך' נאמר דבר דומה, מי הם שני האישים הנוספים?
2. רש"י ו' י"ג - "כי מלאה הארץ חמס" - לא נחתם דינם אלא על ה-----.
3. רש"י ו' ט"ז - לתיבה היו ----- קומות, בקומה העליונה שכנו ה-----, והקומה התחתונה שימשה ל-----.
4. רש"י ז' א' - "כי אותך ראיתי צדיק" - מכאן שאומרים מקצת ----- של אדם בפניו, וכולו שלא בפניו.
5. רש"י ז' ז' - "ויבא נח... מפני מי המבול" - מה זה מראה על אופיו של נח?
6. לאחר שהמים חסרו אט אט - נחה התיבה על הרי----- הנמצאים בתחום המדינות ----- וארמני'.
7. רש"י ט' כ' - מנין לנח זמורות לנטיעת כרם?
8. בעל הטורים י"א א' - "ודברים אחדים": בגימטריא -----.
9. כמה דורות עברו מאדם ועד אברהם?
10. רש"י י"א כ"ח - 'אור כשדים' - 'אור' פירושו 'אש', אך מנחם פירש -----, מלשון-----.
11. כמה פעמים מוזכר נח בהפטרה? מהו הביטוי המתאר את המבול?
12. **מי אני? א.** שמי בתוך כוס התנחומים - וראשון לנטועי הכרמים **ב.** על שמי בישראל מבצר - וראשית ממלכתי בארץ שנער **ג.** ברוך השם, נוח לנו, כמובן, שמשפחתנו נפוצה במכוון - האחד עבד בארץ החמה, והאחר יפה תואר בארץ יון **ד.** חזאי שחור שנוטה לברוח, חזאית שעמלה ללא מנוח, אות ברית ואבירת כח, ואני מעלה ריח ניחות, וכל הארבעה בפרשת נח **ה.** בד"כ אני אנשים משמח, אך הפעם 'התגלה' הצדיק כשהוא לא פיקח **ו.** אני שער (= בבא, באב) אָל, ובתוכי יגורו עזרא ודניאל **ז.** האחד ענו, ואת עצמו מקטין, והאחר - בימיו נפלגה הארץ לחלוטין **ח.** אם תוסיף לשמה נז"ן בראשונה - תקבל בת מלוכה - פרימדונה, שתינשא לאבי האמונה **ט.** מלה או אות, אך יודעת לשוט ולשחות **י.** על שנערו שם כל מתי המבול (רש"י ו' י"ז)

למתקדמים:

1. ו' י"ג - "כי מלאה הארץ חמס" - הרמב"ן מציין שתי סיבות מדוע נחתם דינם בגזל.
2. ראב"ע ו' י"ד - "וכפרת אותה מבית ומחוץ בכפר" - כופר=זפת; מה הקשר הלשוני ל'כפרה' ו'כפורת'?
3. רש"י ז' י"א - "בחדש השני" - רבי אליעזר אומר זה מר חשון, רבי יהושע אומר זה אייר; מה עומד מאחורי מחלוקתם זו?
4. ז' כ"ג - נח פתח כ- 'איש צדיק' וסיים כ- 'איש ה-----' - ירידה היתה לו; ואילו מרע"ה פתח כ- 'איש מצרי' וסיים כ- 'איש ה-----' (דב' ל"ג א') - עלייה היתה לו.
5. הביטוי 'עורבא פרח' הוא כינוי לדבר שאין בו-----, על יסוד איזה סיפור נוצר ביטוי זה?
6. רמב"ן ח' י"א - בשם ר' לוי: את עלה הזית הביאה היונה מהר המשחה, הוא הר-----.
7. ספורנו ח' כ"א - מדוע מכאן ואילך 'יצר לב האדם רע מנעוריו'?
8. להלן שבע מצוות בני נח עפ"י הא' - ב': 1. א----- מן החי 2. ברכת ה' 3. ג----- 4. ז----- 5. הרג-שפיכות דמים 6. וניאוף- עריות 7. זבח אלילים- עבודה זרה
9. רש"י ט' ז' - "ואתם פרו ורבו" - מכאן שמי שאינו עוסק בפריה ורביה דומה ל-----.
10. אני מבני חם, ועל ארצי עם ישראל נלחם.
11. רש"י י' ב' - אני מבני יפת המקסים, אמנם ממני פופקורן לא עושים, אך ממני יצאו הפרסים.
12. י' י"ד - "אשר יצאו משם פלשתים ואת כפתורים" - 'כפתור' היא ארץ מולדתם של הפלשתים; צפנ' (ב' ה') מגלה לנו את השם שבו היא מפורסמת יותר.
13. רמב"ן י' ט"ו - "וכנען ילד את צדון": 'ארץ כנען היתה ראויה לישראל, אבל נתנה הקב"ה ל----- מפני היותו-----, כאדם שמפקיד נכסי בן האדון לעבדו עד שיגדל ויזכה בנכסים וגם ב-----'.
14. כידוע הקנאה, התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם. המגיד מקו'ניץ מציין, כי 3 המידות המגונות הללו התגלו מיד עם הברואה: בני דור המבול היו שטופים ב-----; קין רצח את הבל מפני ה-----; וחטא דור הפלגה נבע מרדיפת ה-----.
15. רש"י כ"א כ"ח - "וימת הרן" - כיצד הוא מת?

חברותא - מפגשי חוויה ותרבות

הנני להציע מפגשי חוויה של שיעורים פרטיים, שיחות והרצאות במגוון נושאים המפגשים מתאימים לתלמידי בתי ספר, לאירועים משפחתיים, לערבי תרבות של ועדי עובדים, להשתלמויות ולשבתות תרבות. נא לפנות לאוסי — 09-8335016

פרשנותא - פרשן ופשוט - הרב שמשון רפאל (הרש"ר) הירש

נתחדשה רק אחרי המבול. וייתכן שהקשת היתה ידועה מני אז, אך הפכה עתה לאות ברית בין ה' לבין האדם. עפ"י זה יתפרש 'נתתי' - כבר נתתי את קשתי מימות עולם, ומכאן ואילך היא תהיה לאות ברית. ה' יצר את הקשת הפוכה, כשהמיתר פונה אל הארץ, לסמל שהקשת היא אות של שלום (לכן רואים אצל שבטים 'פרימיטיביים' שבשעת כריתת ברית שלום מעניקים קשת הפוכה כסמל להפסקת אש), כאשר תמו החצים משמים (המבול 'ירה' חיצו מטר); ויתרה מזו - דווקא היא תסמל את החיבור בין שמים לארץ, כאשר הקשת ארוגה מאור ומים. גוני הקשת מצביעים על השוני והרבגוניות של המין האנושי, ובכך רומז הקב"ה שרבות ומגוונות דרכי האדם, אך ה' לא יגזור עליו כלייה, אלא יחנכנו להאיר לקרן לבנה אחת שתאיר לו את דרכו במלוא טהרה. וכולם ייחשבו 'בני אור' - אלה המבהיקים כאור השמש, לצד אלה שאור מעומעם של מנורה זורה עליהם.

ג. ט' כ"ז - "יפת א-להים ליפת וישכן באהלי שם"
הפועל 'יפת' בא משורש פת"ה שהוראתו: לב פתוח לקבל השפעה מבחוץ, ומכאן 'יפת' שאפשר לדבר על לבו ולהשלות אותו בכזב. שלושת בניו של נח מייצגים שלוש אומות עתידיות: שם מייצג את הרוח וקורא כל דבר בשמו ועומד על טיבו של המושג, ועל ברכיו יגדלו אבותינו ויקראו בשם ה'; כנעזו חם - שיא של חום וחושניות לווהטת, וממנו יצאו אומות שהיצר שולט בהן, ולכן יקפחו חרות ועצמאות, כמו מצרים וכוש, וסופן להיות עבדים. יפת עומד בתווך - מייצג את נקודת המפגש של הרוח עם החושניות, חיבור של הנפש עם הרגשת הלב; ה' יפתח ('יפת') את הלבבות ליפת - היא תרבות יון - וישפיע על לב האדם בכוחות היופי ובערכי האומנות כמו השירה והמוסיקה, בנוסף לתחום התרבות והרוח שיפיצו בעולם. תחילה תשלים יון את שליחותה בהקניית תרבות לעמים, ורק אח"כ 'ישכן באהלי שם' - משם ועבר ילמדו לעשות את ביתם מעון לשכינה וממנו ילמדו לתקן את חייהם, ואז תשוב השכינה לשכון עם האדם.

הרב שמשון רפאל הירש פעל בגרמניה במאה ה-19 והיה בעל גישה של: 'תורה עם דרך ארץ'. הוא הגן על הגישה המסורתית ליהדות נגד תנועת הרפורמה שצמחה שם, והצליח במאבקו להניע יהודים מתבוללים לחזור אל חיק היהדות. על פי השקפתו - קיום מצוות מביא את היהודי לדרגה גבוהה של שלמות; 'האדם הישראלי' הוא גם טיפוס אידיאלי, הומניסטי ורוחני; וכמו הרמב"ם סבר שבן התורה ראוי שיהא משכיל במדעים כדי שעבודת ה' שלו תהיה נעלה יותר. הוא כתב מאמרים רבים על המצוות וטעמיהן, וכן פירושים לתורה, לס' תהלים ולסידור. פירושו מבוססים על המשמעות הסמלית של מלות השפה העברית, שורשיהן ואותיותיהן. להלן כמה מפירושו לפרשתנו:

א. ח' כ"א - "כי יצר לב האדם רע מנעוריו" - 'יצר' מורה על היצר, כאשר הוא יצר לבו של האדם. 'נעורים' - ההוראה המקורית של השרש נע"ר: לנענע ולהשליך מעליו. וזו גם משמעות 'נעורים' - צעירים רוצים להתפתח מתוך עצמם; הם אינם לא צדיקים ולא רשעים, והם עלולים לעשות את הרע, לא מפני שהם מושחתים אלא מפני שהם 'מנערים' מעליהם הן רשמים טובים והן רשמים רעים, ובשאיפתם לעצמאות 'ינערו' את עול המבוגרים; אך עצמאות זו היא השורש של האישיות המוסרית שלעתיד; ובקיצור - יצר לב האדם רע בגלל נעוריו, בשל חוסר הבגרות הפיסית והרוחנית שלו.

והנה בחר הקב"ה את ישראל - לא מפני שהם נכנעים בקלות - אלא להיפך - דווקא מפני שהוא 'עם קשה עורף'; שכן גלוי וידוע לפניו, שעתידים הם להתגבר על קשיות העורף ולבחור בדרך הטוב, וקשיות העורף שגילו במדבר תחשל את אופיים להיות עצמאים במחשבתם ובבחירה החופשית שלהם. ובפירושו לשם' ל"ד ט': "ילך נא א-דני בקרבנו כי עם קשה עורף הוא" - כותב הרב שדווקא משום היותו קשה עורף ילך ה' בקרבנו, כאשר ה' 'מעדיף' עם 'עז פנים' כמו העבריים כדי להוכיח את נפלאות תורתו והנהגתו החינוכית; ורק עם, השואל שאלות מתוך חירות מחשבתית, ולאחר שמשכתנע באמיתותה, יוכל לפרסם את מוצאה הא-לוהי של התורה בקרב האנושות.

ב. ט' י"ג - "את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית" - אין הכרח לומר, שעד כה לא היתה הקשת בענן, ושהיא

תשובות: 1. חנוך (ה' כ"ב), אברהם (י"ז א'), 2. הגזל 3. שלוש קומות, לאנשים, לבעלי החיים 4. שבחו 5. שהיה מקטני אמונה, שלא נכנס אלא כשהיה המבול 6. אררט, טורקיה 7. הכניסן טרם המבול 8. לשון הקדש 9. 20 דורות 10. בקעה, מאורה 11 פעמיים, מי נח (ישעי' נ"ד ט') 12. א. נח ב. (קלעת) נמרוד ג. שם, נח, חם, יפת ד. העורב, היונה, הקשת, המזבח ה. היין, נח ו. בבל ז. יקטן ופלג ח. יסכה - נסיכה = שרה ט. תיבה י. שנער

למתקדמים: 1. מפני שהיא מצווה מושכלת - מובנת מאליה, וכן כי חטא זה רע לשמיים ורע לבריות 2. שרש כפ"ר משמעו לכסות; מכסים קיר ומכסים עוון, והכפורת כיסוי לארון 3. המחלוקת היא האם השנה מתחילה בניסן או בתשרי 4. האדמה, הא-להים 5. ממש, העורב שלא שב 6. הר הזיתים 7. כי קזג האנשים פחת ממה שהיה קודם למבול, ולכן כח התאוה התגבר 8. אבר 3. גזל 4. דיינים 9. לשופך דמים 10. כנען 11. תירס 12. כרתים 13. כנען, עבד 14. התאוה, הקנאה, הכבוד 15. ע"י שנשרף בתור

mosheossi@gmail.com

זיכוי הרבים

ישנם מספר חברים, שמזכים את הרבים ע"י שהם מצלמים, משכפלים את הדפים ומחלקים בין חבריהם. אשמח שחברים נוספים יצטרפו למבצע זה.

תזכו למצוות!!!